

Klima og miljø

Anskaffelsens klima- og miljøpåvirkning

Klima- og miljøavtrykket av innkjøp og forbruk av mat og drikke er vesentlig. Miljø- og klimaavtrykket av kjøp av mat og drikke påvirkes mest av disse faktorene:

1. Sammensetning av matvaregrupper (spesielt fordelingen mellom plantevekster og animalsk mat)
2. Omfanget av unødvendig innkjøp og forbruk
3. Produksjons-/fangstmetoder og innsatsfaktorer i produksjonen. Ulike merkeordninger kan dokumentere produksjonsmetode med lavere miljø- og klimabelastning, og/eller bedre dyrevelferd.
4. Emballasje
5. Matsvinn i hele verdikjeden
6. Transport i siste ledd

Av faktorene listet over, er det kun pkt. 3, 4, 5 og 6 som kan ivaretas gjennom avtalen. Øvrige tiltak må løses gjennom interne rutiner og strategier for bestillere av matvarer, og ligger sådan utenfor anskaffelsens art.

Begrunnelse for at kombinasjon av krav og tildelingskriterier gir bedre effekt på klima og miljø i anskaffelsen, jf. LOA § 5b.

Oppdragsgivers vurdering er at noen av klima- og miljøhensynene ivaretas best gjennom kravspesifikasjonen, mens øvrige klima- og miljøhensyn ivaretas best med et tildelingskriterium med en vekt på 15 %.

- Det er stilt krav om varer som skal tilbys med bærekraftssertifisering i kjernesortiment, herunder økologisk og asc (eller tilsvarende). Det er stilt krav til økologisk sertifiserte varer på kolonialvarer (25 varelinjer), meieriprodukter (9 varelinjer), frukt og grønt (6 varelinjer), fugl og egg (2 varelinjer), kjøttprodukter (1 varelinje) og til bærekraftssertifisert oppdrett på fisk og sjømat (1 varelinje). Det er oppdragsgivers vurdering at høyere andel økologiske varer i kjernesortimentet ikke vil ha en klima- og miljøeffekt, da valget om kjøp av økologiske varer ligger hos bestillerne. Basert på historiske tall har ikke andelen økologiske produkter i kjernesortimentet hatt påvirkning på bestillingsmønsteret. Ved å stille krav om at økologiske varer er tilgjengelige oppnår man derfor maksimal effekt. Tildelingskriterium om høyere andel økologiske varer vil derfor ikke ha ytterligere effekt enn det som oppnås gjennom kravet. For å likevel gjøre det enklere for bestillere til å kjøpe varer med økologisk sertifisering og sertifisering for bærekraftig fisk og sjømat, er det stilt krav om at slike produkter synliggjøres og er filtrerbart i bestillingsløsningen.
- Det er stilt krav om at all emballasje skal være resirkulert, resirkulerbar eller ombrukbar. Oppdragsgivers vurdering er at kravet ligger på det høyeste nivået av

hva som kan leveres i markedet og sikrer oppfyllelse gjennom hele kontraktsperioden, noe som ikke kan oppnås ved bruk av tildelingskriterium om de samme forholdene

- Det er stilt krav til holdbarhet på varer som bidrar til redusert matsvinn i IFKs virksomheter. Krav til holdbarhet er vurdert å ligge på et slikt nivå at det minimerer matsvinn hos IFKs virksomheter og at det ikke er mulig å redusere dette ytterligere ved lengre holdbarhet. For å ytterligere redusere matsvinn, inngår synliggjøring og nedprising av varer som står i fare for å bli matsvinn i tildelingskriteriet klima og miljø. Samlet vurderes disse tiltakene å ha en bedre klima- og miljøeffekt enn å kun konkurrere på synliggjøring og nedprising av varer som står i fare for å bli matsvinn uten minstekrav.
- Det er stilt krav om at transport skjer med lastebiler som oppfyller minimum Euro 6 standard. Samtidig er det laget et tildelingskriterium for å ytterligere stimulere til løsninger som kan bidra til lavere utslipp fra transportløsningene. Samlet vurderes disse tiltakene å ha en bedre klima- og miljøeffekt enn å kun konkurrere på transportløsning uten minstekrav.

Oppdragsgiver vurderer på denne bakgrunn at denne kombinasjonen av klima- og miljøkrav, og klima og miljø som tildelingskriterium vektet 15 % gir en bedre klima- og miljøeffekt enn tildelingskriterium vektet 30% alene. Innlandet fylkeskommune benytter seg på denne bakgrunn av lov om offentlige anskaffelser § 5b andre ledd tredje punktum, og kombinerer klima – og miljøkrav i kravspesifikasjonen med tildelingskriterium vektet mindre enn 30%.

Andre forhold

Innlandet fylkeskommune har flere politiske vedtak og målsettinger knyttet til klima, miljø, folkehelse og lokal tilhørighet for både forbruk og servering av mat og drikke i egenregi (klima, helse og mat med lokal tilhørighet).

Oppdragsgiver vurderer at det største klimaavtrykket og miljøbelastningen er knyttet til hvilke matvarer som faktisk velges og forbrukes gjennom kontraktsperioden (punkt 1 – 3). Disse forholdene er utenfor anskaffelsens art, da det ikke kan pålegges leverandøren/kontrakten å styre valg av mat som serveres i kantine, og må løses gjennom interne rutiner og strategier for bestillere av matvarer.

For å støtte bestillerne, er det oppdragsgivers vurdering at følgende momenter i konkurransen bidrar til å oppnå en reell klima- og miljøeffekt.

Det er stilt krav om standardiserte statistikkleveranser, slik at oppdragsgiver kan utarbeide løpende styringsinformasjon og kan følge opp utviklingen i innkjøpsmønster og målsettinger knyttet til volum for ulike varegrupper, økologi og bærekraftssertifiseringer. Statistikken skal brukes av bestillerne.

Til tildelingskriteriet «Kurs og opplæring» skal leverandørene beskrive kursaktiviteter som kan bidra til at bestillerne får informasjon om sortiment som kan inngå i måltider som er i tråd med klima- og miljømål for innkjøp av mat og drikke i IFK. Dette kriteriet inngår under Kvalitet, ikke Klima- og miljø. Likevel er det oppdragsgivers vurdering at dette er kriterier som kan bidra til at bestillere i Innlandet fylkeskommune velger mer klima- og miljøvennlige innkjøp i kontraktsperioden.

For å redusere klimaavtrykket og miljøbelastningen i leverandørens egen virksomhet er det stilt krav om at leverandøren skal ha et miljøledelsessystem og et system som bidrar til å forebygge og redusere matsvinn i verdikjeden.